

Bilgi

Sosyal Bilimler Dergisi
1999/1, ISSN 1302-1761

İçindekiler

M.Kemal Aydın	“Ulusal Kalkınmacılık”tan “Küreselleşme”ye	1-23
Engin Yıldırım	Anthony Giddens’in Yapılanma Teorisi	25-44
Nihat Erdoğan	Kişilerde İç Çatışma Nedeni Olarak Rekabet-İşbirliği İkilemi	45-60
Recai Coşkun O.Karamustafa	İşletme Öğrencilerinin Etik Alguları Üzerine Ampirik Bir Çalışma	61-72
Gültekin Yıldız Kadir Ardıç	Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi	73-82
Zeki Parlak	Yeniden Yapılanma ve Post-Fordist Paradigmalar	83-102
İ.Erol Kozak	“Bilginin İslamileştirilmesi” mi, “İslamın Bilgileştirilmesi” mi?	103-109
Necati Mert	Dil ve Dilimiz	111-114
ÇEVİRİ	Goodwin, <i>Liberallere Karşı Ütopya Düşüncesi</i>	115-134
KİTAP TANITIMI	Giddens, <i>The Third Way: The Renewal of Social Democracy</i>	135-138

Bilgi

Sosyal Bilimler Dergisi
1999/1, ISSN 1302-1761

Sahibi Değişim Yayınları Adına
Mücahit AYDIN

Yazışleri Müdürü Mücahit AYDIN

Hakem Heyeti Mehmet AYDIN
Ömer ÇAHA
Mehmet DUMAN
Sami GÜÇLÜ
Ahmet İSLAMOĞLU
İbrahim Erol KOZAK
Necati MERT
Atilla YAYLA
Engin YILDIRIM

Yazışma Adresi Değişim Yayınları
PTT Sokak No: 15
54040 Adapazarı
Tel: (0 264) 278 56 39 - 272 13 81
Fax: (0 264) 273 52 99

Dergide yayınlanan yazı ve makaleler kaynak gösterilmek şartıyla iktibas edilebilir. Yazı ve makalelerin tüm sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Bilgi

Scientia potestas est
Bacon

Bilgi'den

Dergi, hür tefekkürün kalesi. Belki serseri ama taze ve sıcak bir tefekkür. Kitap, çok defa tek insanın eseri, tek düşüncenin yankısı; dergi bir zekalar topluluğunun. Bir neslin vasiyetnamesidir dergi; vasiyetnamesi, daha doğrusu mesajı. Kapanan her dergi, kaybedilen bir savaş, hezimet veya intihar.

(*Cemil Meriç: Bu Ülke'den*).

“Filozoflar dünyayı anlamaya çalıştılar, halbuki asıl olan dünyayı değiştirmektir” diyen *Marks*, zımnî olarak, düşünürlerin dünyayı anladıklarını varsaymakta idi. Oysa, günümüzde sosyal bilimler alanında ulaşılan bilgi birikiminin, dünyayı tam olarak anlamamıza yetmediği; daha doğrusu, asıl olanın, dünyayı değiştirmekten ziyade anlamak olduğu söylenebilir. Bu ifadeden değişime karşı çıktığımız anlamında bir sonuç çıkarılmamalıdır. Vurgulamak istediğimiz, dünyayı *belli bir yönde* değiştirme çabalarının, geçmişte ve günümüzde sık sık görüldüğü gibi, onu bir cehenneme çevirme riski taşıdığıdır. Yapmamız gereken, bu değişimin dinamiklerini anlamaya çalışmak olmalıdır. Sosyal bilimler dünyayı anlamanın ve açıklamanın bir vasıtasıdır. Bu çerçevede, gerek bireysel temelde gerekse topluluk temelinde, insan davranışını ve eylemlerini anlamak ve bu şekilde Türkiye’de sosyal bilimlerin gelişmesine mütevazı bir katkıda bulunmak, bu derginin temel amacıdır.

Sosyal bilimlerin gelişebilmesi için özgür düşünce ortamı vazgeçilmez şartlardan biridir. Bu bağlamda özgürlük, *George Orwell*’in ifade ettiği gibi, *“insanlara, duymak istemediklerini söyleme hakkı”*dır. Bu tanımdan hareket ederek, temel düşünsel ayırımın, özgürlük ile totaliteryenizm arasında olduğu; bunun dışında mevcut siyasal ayırımların yapay olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda, dergi,

şiddeti ve evrensel normlara göre suç sayılan fiilleri teşvik etmemek üzere, her türlü düşüncenin serbestçe ifade edilebildiği bir *platform* oluşturmayı ve Türkiye’de düşünce özgürlüğünün ve demokrasinin gelişmesine katkıda bulunacak akademik çalışmalar yapmayı amaçlamaktadır. “Düşünce polisliği”ne soyunmak gibi bir amacımız yoktur. Dergimiz bu amaçlar çerçevesinde yayın hayatında, akademik bir dil ve üslup kullanmayı ve bilimsel tarafsızlığı ilke edinmektedir.

Bu genel prensipler eşliğinde yayın hayatına başlayan *Bilgi* dergisinin hakemli bir dergi olması ve altı aylık sürelerle yayınlanması öngörülmüştür. Bu ilk sayımızda sosyal bilimlerin değişik alanlarında gerçekleştirilmiş olan çalışmalara yer verilmiştir.

Ulusal Kalkınmacılıktan Küreselleşmeye başlığını taşıyan çalışmada M.K. Aydın, liberalizmin lanetlendiği ve devletin ekonomiye müdahalesini öngören *Keynesyen* paradigmanın kutsandığı 1945-75 dönemini incelemektedir. Bu çalışmada, merkez ülkelerdeki tezahürü *refah devleti* olan *keynesyen* paradigmanın, çevre’de yer alan ülkelere, temel eksenleri *milliyetçilik* ve *sanayileşme* olan ve *tepeden dayatılan özel bir modernleşme projesinin* desteğinde yürütülmesi gereken *ulusal kalkınmacı model* adı altında aktarıldığı vurgulanmaktadır.

Anthony Giddens’in Yapılanma Teorisi başlığını taşıyan çalışmada Engin Yıldırım, günümüzün önemli düşünürlerinden biri olan *Giddens’in* yapı-eylem ikiciliğini aşmak için geliştirdiği yapılanma teorisi hakkında bilgi vermektedir. Çalışmada, bu teorisi ile *Giddens’in*, yapıyı eylem üzerinde bir sınırlayıcı olarak görmediği, aksine yapıyı eylemin ürettiği bir şey olarak ele aldığı belirtilmektedir. Böylece, yapı, sınırlayıcı değil, muktedir kılıcı olarak kavramsallaştırılmaktadır.

Kişilerde İç Çatışma Nedeni Olarak Rekabet-İşbirliği İkilemi adlı çalışmada, *Nihat Erdoğan* örgütsel davranış yazınında çatışmanın genellikle kişilerarası, gruplararası ve grup içi çatışmalar şeklinde ele alındığını, bunlar kadar önemli olmasına rağmen kişideki iç çatışmanın yeterince ele alınmadığını vurgulayarak, bu eksikliği giderme yönünde bir adım atmaktadır.

Recai Çoşkun ve Osman Karamustafa birlikte gerçekleştirdikleri *İşletme Öğrencilerinin Etik Alguları Üzerine Ampirik Bir Çalışma* adlı makalelerinde ilgi çekici bir konuyu ele almaktadırlar. Geleceğin yönetici adayları olarak görülen işletme lisans öğrencilerinin belirli bazı rol ve durumlarda nasıl bir etiksel tavır sergilediklerini belirleme amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada, öğrencilerin “yönetici” konumunda iken “işçi” konumuna nazaran daha etiksel tavır sergilediklerini ortaya çıkarmışlardır.

Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi başlıklı ortak çalışmalarında *Gültekin Yıldız ve Kadir Ardiç* son yıllarda işletme yazınında ve uygulamalarında öne çıkan toplam kalite yönetimi anlayışının eğitim sahasına uygulanabilirliği üzerinde durmaktadırlar.

Son yıllarda üzerinde en çok tartışılan konulardan biri de üretim sürecinde ve ilişkilerinde ne gibi değişikliklerin ortaya çıktığıdır. Bu konuyla ilgili “Yeniden

Yapılanma ve Post-Fordist Paradigmalar”adlı incelemesinde, *Zeki Parlak* Fordist üretim biçiminin yerini post-Fordist olarak nitelendirilen yeni bir üretim biçiminin aldığı yolundaki iddiaları, konuyla ilgili yazını tarayarak eleştirmektedir.

Bir sempozyuma sunduğu *Bilginin “İslamileştirilmesi mi; İslamın Bilgileştirilmesi mi?”* adlı bildirisinde *İbrahim Erol Kozak*, “bilginin İslamileştirilmesi” başlığı altında sunulan görüşlere, bilim felsefesi açısından eleştirel bir bakış getirmekte; bilim ve inanç alanlarını birleştirmenin/kaynaştırmanın değil, ayrı (bir arada, ama ayrı) tutmanın daha isabetli olacağını savunmaktadır.

Necati Mert, *Dil ve Dilimiz* başlığını taşıyan çalışmasında dil konusundaki *duyarlılıklarını* ifade etmektedir. *Mert*’e göre, *İngilizce*, *dil kirlenmesi*, *kültürel kopma* ve *anlatım yanlışlığı* gibi sorunların yaşanmakta olduğu doğrudur, ancak bu sorunun kaynağı, sanıldığı gibi, *millet değildir*; sorun *aydınlardan* kaynaklanmaktadır.

Derginin bu ilk sayısında bir de makale çevirisi yer almaktadır. Türkçe’ye, *Engin Yıldırım* tarafından çevrilen bu makale, liberal demokrat düşünce ile ütopyacı düşüncenin karşılaştırmalı bir analizini yapmakta ve güncel tartışmalara ışık tutmaktadır. *Barbara Goodwin* tarafından yapılmış olan bu çalışma, liberallerin ütopya düşüncesine yönelttiği eleştirilere cevap vermekte, bir teori ve pratik olarak ütopya düşüncesinin gerekliliğini savunmaktadır. Yazar, sonuç olarak, siyasetin içinde bulunduğu açmazın radikal demokratik bir yaklaşımla aşılabileceğini belirtmektedir.

Son olarak derginin her sayısında yer almasını düşündüğümüz *kitap tanıtım ve eleştirisi* bölümü gelmektedir. Bu sayıda, *Anthony Giddens*’in *The Third Way* adlı kitabı tanıtılmaktadır.

Dergimizin **1999/2.** sayısı için son yazı verme tarihi **15 Ağustos 1999**’dur.